

תשישות החמלה

בקרב צוות רב מקצועי

שרה ביסאן

פנימית ג' - המרכז הרפואי לגליל

רקע

מטרת המחקר

לבחון את הקשר בין מאפייני עבודה ונתונים אישיים לבין תשישות החמלה בקרב צוות רב-מקצועי, ולזהות גורמים מנבאים לצורך פיתוח תוכנית התערבות לחיזוק סיפוק החמלה.

חמלה מהווה מרכיב יסודי בעבודת הצוות הסייעודי והרפואי, ומשקפת יכולת רגשית להזדהות עם סבלו של האחר ולפעול להקלתו. לצד תרומתה לאיכות הטיפול, מעורבות רגשית מתמשכת עלולה להוביל לתשישות חמלה - תופעה הכוללת שחיקה רגשית, טראומטיזציה משנית ותסמינים דמויי פוסט-טראומה, הפוגעים ברווחת המטופל ובאיכות הטיפול. מנגד, סיפוק חמלה מייצג חווית משמעות, שליחות והגשמה מקצועית, ומהווה גורם מגן מרכזי מפני שחיקה ותשישות חמלה.

שיטה

מחקר משולב כמותני ואיכותני, וכלל שימוש בשאלונים מתוקפים ומהימנים לצד שאלות פתוחות. אוכלוסיית המחקר היא צוות רב-מקצועי עובד בית החולים.

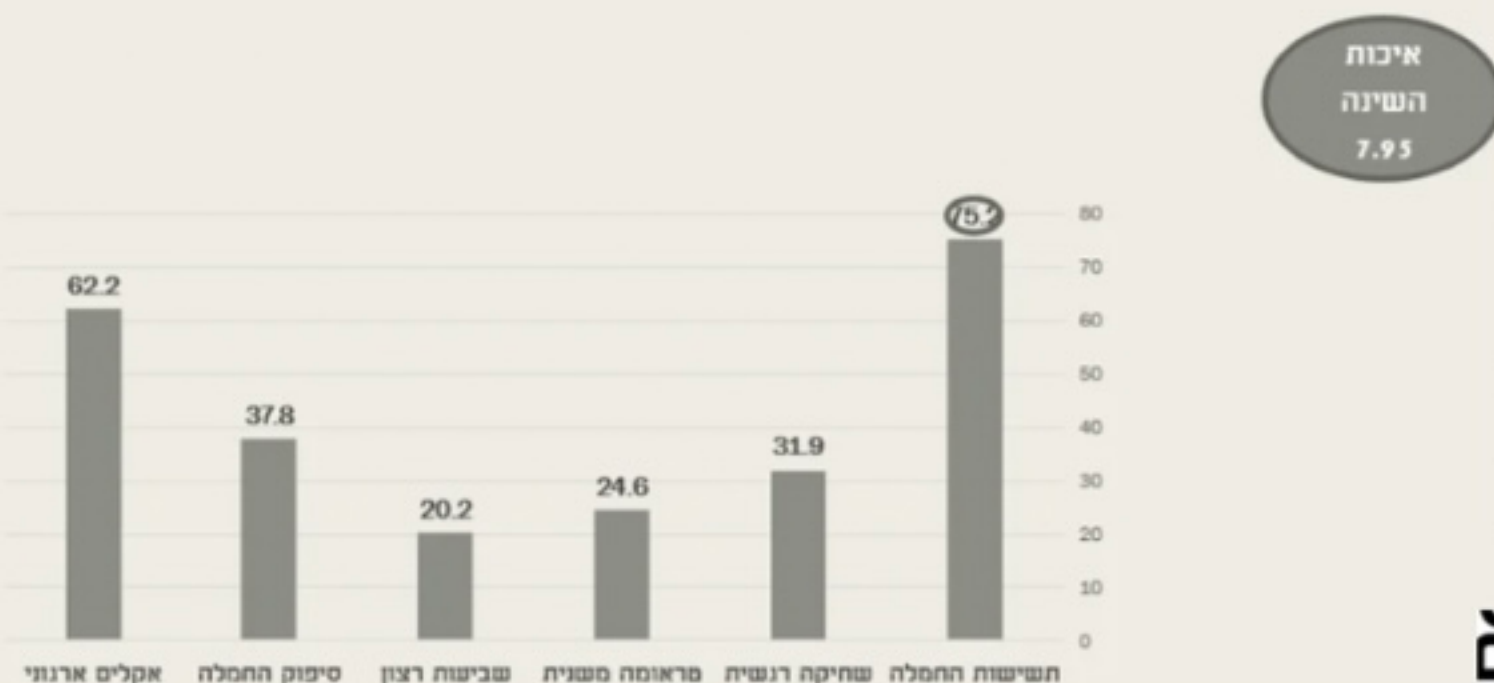

ממצאים

התפלגות נבדקי המחקר על פי מאפיינים סוציודמוגרפיים (N=88)

משתנה	N	%	Mean (SD)
מין			
גברים	25	29.4	
נשים	63	70.6	
תפקיד			
אחות	68	76.7	
רופא	7	8.1	
כוח עזר	12	14.0	
צוות רב-מקצועי	1	1.2	
דת			
יהודי	26	30.2	
לא יהודי	62	69.8	
מצב משפחתי			
רווק	23	26.1	
נשוי	60	69.0	
גרש	4	4.6	
מיות דתיות			
חילוני	47	58	
מסורתי	27	32.1	
דתי	7	8.6	
גיל			37.5 (11.1)
וותק מקצועי			11.1 (6.0)
וותק במחלקה			6.4 (3.0)

ממוצע משתני המחקר

גורמים מנבאים תשישות החמלה

MODEL		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95.0% Confidence Interval	
		B	Std.Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound
R ² =51%	(CONSTANT)	18.964	18.030		.9510	.3450	-19.822	55.882
	פרטי רקע:	0.181	.0180	0.010	0.100	0.921	-0.342	0.378
	גיל							
	מין	4.247	7.710	0.180	1.816	0.074	-0.766	16.187
	אחות	4.363	5.954	0.128	1.365	0.177	-2.755	14.663
	יהודי	4.397	-0.123	-0.003	-0.028	0.978	-8.899	8.652
	מנימי	4.164	-5.188	-0.123	-1.246	0.217	-13.500	3.125
	היקף משרה (באחוזים)	0.131	0.155	0.119	1.182	0.242	-0.107	0.418
	סיפוק חמלה	0.255	-0.378	-0.141	-1.482	0.143	-0.887	0.131
	טראומטיזציה משנית	0.295	2.129	0.641	7.223	0.000	1.541	2.717
	אקלים ארגוני	0.068	-0.017	-0.026	-0.252	0.802	-0.154	0.119
איכות שינה	0.472	0.215	0.045	0.456	0.650	-0.726	1.157	

המלצות ליישום

- שיפור תנאי עבודה, תמיכה רגשית והתערבויות ארגוניות
- הגברת סיפוק החמלה ותחושת המשמעות
- הפחתת שחיקה וטראומטיזציה משנית
- תרבות של רווחה נפשית ואיכות הטיפול

קשרים בין משתני המחקר

איכות השנייה	תשישות החמלה	טראומטיזציה	שביעות רצון	שחיקה רגשית	סיפוק החמלה	אקלים ארגוני
1	0.314*	0.236*	-0.363**	0.236*	-0.084	-0.301*
תשישות החמלה		1			-0.233*	

*p<0.05, **p<0.01

מסקנות

המחקר מצביע על הצורך בהתערבויות ארגוניות מערכתיות לחיזוק תחושת המשמעות, ההוקרה והתמיכה בצוות הסייעודי, לצד שיפור תנאי העבודה, הגשת תמיכה רגשית והערכה מוקדמת של אנשי צוות בסיכון. מהלכים אלו עשויים להגביר את סיפוק החמלה, להפחית שחיקה וטראומטיזציה משנית, ולתרום לרווחה הנפשית ואיכות הטיפול.

ממצאי החלק האיכותני

צוות חזק יוצר טיפול איכותי

Sesabe3108@gmail.com